

Wijnmaker: een beroep met levensbedreigende risico's

Bron: Wein.plus – Mathias Stelzig ([link](#))

Wanneer het werk in de kelder fataal afloopt

Het was waarschijnlijk slechts een van die dunne stalen poten onder de tank. In mei 2021 begaf de steun het onder het gewicht van zo'n 50 ton. De tank kantelde tegen een tweede tank aan – en het domino-effect was niet meer te stoppen. Verschillende tanks braken door de buitenmuren van de wijnmakerij en sleurden trappen, roosters en leidingen mee. Binnen enkele seconden was de hal van Darling Cellars in de West-Kaap van Zuid-Afrika veranderd in een toneel van een ramp. Voor de verbrijzelde betonnen muren klotste 250.000 liter wijn alsof Darling zich in een donkerrode vlakte bevond.

Binnen moesten de medewerkers ondertussen vechten tegen metershoge fonteinen van Cabernet Sauvignon, Merlot en Cinsault voordat de roestvrijstalen containers over elkaar heen vielen en als een uit de kluiten gegroeid speelgoed tot stilstand kwamen. "Dat was traumatisch," zei directeur Riaan de Waal, "maar het had veel erger kunnen aflopen." Gelukkig kwamen alle medewerkers er met de schrik vanaf.

Rollende vaten

Ongelukken van deze omvang gebeuren niet elke dag, maar ze komen wel degelijk voor. Het jaar ervoor werd Bodegas Vitivinos in de Spaanse wijnregio Castilla-La Mancha getroffen toen een gescheurde buitentank het bedrijfsterrein overstroomde met 50.000 liter rode Bobal-wijn. Bij de Rodney Strong Winery in Californië barstte een tank van 380.000 liter open, waardoor het erf, de omgeving en de nabijgelegen Russian River rood kleurden. In 2023 overspoelde eenloedgolf rode wijn een dorp in Noordwest-Portugal: twee tanks barstten om onbekende redenen open, waardoor zo'n 2,2 miljoen liter wijn door de straten stroomde en verschillende huizen beschadigd raakten. Veel kelders kwamen onder water te staan.

Maar ook persoonlijke ongelukken gebeuren helaas te vaak in kelders. In oktober 2025 was de Italiaanse wijnmaker Matteo Forner (44) bijvoorbeeld 's avonds bezig met het schoonmaken van zijn druivenpers – een routineklus. Maar om onverklaarbare redenen begon de maalmachine plotseling te bewegen en raakte zijn hoofd en nek. Forner liep een gebroken nek op en overleed, meldde de krant Corriere del Veneto.

Ook traditionele vaten vormen een risico: als ze in rijen gestapeld staan, worden ze meestal vastgezet met wiggen. Zelfs een normale, volle barrique weegt ongeveer 270 kilogram. Als er maar één bevestigingsmiddel in een van deze rijen losraakt, kunnen een paar ton vaten sneller bewegen dan een mens kan rennen (zie afbeelding hierboven).

In september 2023 spoelde een vloedgolf van 2,2 miljoen liter rode wijn door een dorp in Noordwest-Portugal nadat twee tanks bij een wijnmakerij waren opengebarsten. Verschillende huizen raakten beschadigd.

In september 2023 werd een dorp in het noordwesten van Portugal getroffen door een vloedgolf van 2,2 miljoen liter rode wijn, nadat twee tanks bij een wijnmakerij waren gebarsten. Verschillende huizen raakten beschadigd.

Dood in de tank

Het feit dat een wijnmaker in een tank valt en verdrinkt, zou het begin van een misdaadroman kunnen zijn. Maar het gebeurde echt: Victor M., een wijnmaker in Brits-Columbia, Canada, leunde

over de rand van een tank van 2300 liter, gleed uit en viel erin. Een medewerker sprong hem achterna om hem te redden, maar beiden verdronken. Als de tanks slechts tot het punt gevuld zijn waarop iemand de bovenrand niet meer kan vastpakken, kan diegene zichzelf niet meer redden. Zelfs de brandweer moest eerst de wijn aftappen om de lichamen te bergen. Een vergelijkbare situatie deed zich voor in twee wijnhuizen in Baskenland en in Treviso, Italië: in beide gevallen was een man in een tank gevallen. Een andere man probeerde hem eruit te trekken en viel er zelf ook in. Alle vier kwamen om het leven.

Ook pallets en vakwerkconstructies die met een heftruck worden verplaatst, zijn zwaar en leiden vaak tot ernstige ongelukken. In april 2025 kwam alle hulp te laat voor een heftruckchauffeur in Sonoma. Hij was duidelijk bekneeld geraakt onder een te hoge stapel pallets. Een vallende pallet raakte hem toen hij eruit probeerde te klimmen.

Geluidsoverlast, vergelijkbaar met die van een straalvliegtuig.

Ook chemicaliën in de kelder vormen een vaak levensbedreigend probleem. Een medewerker van de wijnbouwcoöperatie Durbach kreeg bijtende soda in zijn gezicht tijdens het schoonmaken van een pasteurisatie-installatie. Ondanks het dragen van een beschermend vizier was hij dagenlang blind. Diatomeeënaarde en zwavel kunnen op de lange termijn ook ernstige gezondheidsproblemen veroorzaken. Tot slot zijn de mechanische processen van het bottelen zeer gevaarlijk voor wijnmakers en medewerkers, vooral als iemand tijdens het gebruik aan de kurkmachine knoeit. De plunjer die de kurken erin drukt, kan ernstige verwondingen veroorzaken, net als brekende flessen. Ook het geluid is extreem: 85 decibel tijdens het bottelen kan zonder gehoorbescherming gehoorschade veroorzaken. Dit geldt ook voor machines zoals oogstmachines. Een open tractor kan net zo luid zijn als een discotheek. En sommige heipalenmachines kunnen net zo luid zijn als een opstijgend straalvliegtuig op slechts honderd meter afstand.

Nog een gevaar: als wijnen ongecontroleerd fermenteren in gesloten tanks, ontstaat er een hoge koolstofdioxidedruk, die explosief ontsnapt wanneer een afsluitklep wordt geopend – of door de druk wegblaast. Zelfs tanks onder druk voor mousserende wijn kunnen barsten. In 2018 borrelde er zo'n 30.000 liter Prosecco ongecontroleerd over de wijngaard in Veneto als gevolg hiervan.

Levensbedreigende meren van gistingsgas

In de wijnproductie kunnen er echter levensbedreigende situaties ontstaan, zelfs zonder druk: tijdens de mostfermentatie neemt koolstofdioxide bijvoorbeeld tot vijftig keer meer volume in de kelder in dan de most – en het is vijf keer zwaarder dan lucht. Dit is de reden waarom er zogenaamde "gistingsgasmeren" op de keldervloer ontstaan. Het risico: ze verdringen de lucht die we inademen. De CO₂ stroomt ook door muren en kieren naar de ruimtes eronder. Verschillende temperaturen tijdens de fermentatie – rode wijn warm, witte wijn koud – creëren een thermisch effect en verspreiden de koolstofdioxide zelfs verticaal in de ruimte. Als het geurloze gas tot hoofdhoogte stijgt in slecht geventileerde ruimtes, wordt het levensbedreigend voor wijnmakers en werknemers.

In 2021 werkten verschillende leden van een wijnmakersfamilie in Calabrië in een slecht geventileerde gistingruimte. De reconstructie van het ongeluk bracht aan het licht dat een man als eerste flauwviel. Een tweede man probeerde hem te redden. Ook hij raakte bewusteloos, gevolgd door een derde. Uiteindelijk kwamen vier mensen om het leven. Een vrouw werd vlak bij de deur gevonden en overleefde het ternauwernood.

"Er vallen elk jaar doden, hele families worden uitgeroeid," meldt Gabriela Würth van de Algemene Ongevallenverzekering in Wenen, "en het aantal niet-gemelde gevallen is waarschijnlijk nog veel

hoger." Omdat persoonlijke schuld vaak onmiskenbaar is, komt niet elk ongeluk op haar bureau terecht. Een vuistregel is: als een kaars uitgaat, is er te weinig lucht. Maar slechts weinig wijnmakers hebben dit aan den lijve ondervonden. Normale lucht bevat 0,04 procent CO₂. Verhoogde concentraties leiden vaak tot een soort vergiftiging, die snel gevolgd wordt door verlies van controle. "Er is nauwelijks tijd om te reageren," legt Würth uit. Bij vijf procent raak je bewusteloos, bij negen procent overlijdt je. Kaarsen branden echter nog steeds, zelfs bij 13 procent CO₂ in de lucht.